

- Sản phẩm của Cộng đồng Dạy con trong hạnh phúc -

NUÔI DẠY MỘT ĐỨA CON

Lời mở đầu

Thương gửi những ai đang là cha mẹ và những ai sẽ trở thành cha mẹ,

Hành trình làm cha mẹ là một hành trình chỉ có điểm bắt đầu mà không có điểm kết thúc. Hành trình ấy bắt đầu khi một thiên thần nhỏ được gửi đến chúng ta, sống cùng với chúng ta cho đến hết cuộc đời. Mỗi chúng ta cũng đã từng là thiên thần của cha mẹ mình như thế. Và ngay lúc này đây, bạn có tự tin nói rằng: “Tôi vẫn là một thiên thần của cha mẹ” hay không?

Vậy nhưng, khi đối diện với con mình, bạn có cảm thấy:

- Bạn đang mất kết nối với con của mình?
- Bạn đang rất thất vọng và mệt mỏi với con?
- Bạn đang trần trở tìm kiếm con đường hạnh phúc cho con và cho mình?

Như bạn cũng biết, chỉ có cha mẹ Hạnh phúc thì mới có những đứa con Hạnh phúc. Cuốn sách nhỏ mà bạn đang cầm trên tay chính là bản đồ chỉ dẫn bạn - những người đang và sẽ làm cha mẹ - đến với con đường Hạnh phúc trong việc nuôi dạy con. Mỗi câu chuyện nhỏ là một lời tâm sự, gửi gắm thông điệp: "Nuôi dạy một đứa con như trồng một cái cây."

Cuốn sách này ra đời nhằm giúp các bậc cha mẹ hiểu được nguyên lý vô cùng giản dị mà sâu sắc trong việc nuôi dạy con, nhằm giúp mỗi bậc cha mẹ chúng ta sống mỗi ngày với con là một ngày vui.

Đã đến lúc bạn thay đổi để có cuộc sống hạnh phúc cùng con mỗi ngày!

Vì một tương lai: Cha mẹ hạnh phúc, con trẻ rạng ngời!

Mục lục

1. Thuận theo Vũ Trụ
2. Mong cầu không vượt quá nguồn lực
3. Thấu hiểu
4. Chăm sóc trong thời hạn nhất định
5. Nguồn lực phù hợp mục tiêu
6. Kiên trì uốn nắn từ lúc còn non
7. Chăm sóc vừa đủ
8. Môi trường quyết định
9. Chịu trách nhiệm 100%
10. Luôn chủ động để có quả tốt

Thuận theo Vũ Trụ

Chăm sóc cây thật là vui!

Khi trồng cây

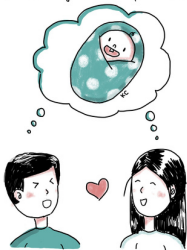
Mẹ tôi nói, bố tôi rất yêu cây, mỗi lần trồng cây luôn thấy ông vui vẻ, thư thái và đặc biệt hạnh phúc. Việc trồng và chăm sóc cây là cách để ông thư giãn và bình an.

Hàng ngày, bố tôi đều dành thời gian để tưới nước, tỉa cành, bắt sâu cho cây.

Những lúc trong lòng không được thoải mái ông lại lặng lẽ đi chăm sóc những cái cây trong vườn. Ông nói những lúc như vậy tâm trí ông sẽ tự nhiên được thả lỏng, thoải mái và bình yên trở lại. Mọi chuyện trở nên nhẹ nhàng và ông sẽ nghĩ thấu suốt hơn. Ông thậm chí còn có thói quen là cười đùa và trò chuyện với những cái cây như thể chúng là một người bạn tâm giao của mình vậy.

Ông nói, sự sống có mặt trong cây và vì thế cây cũng có cảm xúc, nếu mình trân trọng và yêu thương cây thì mình cũng sẽ nhận được những năng lượng tốt lành từ đó. Mỗi loại cây sẽ có những đặc tính, những biểu hiện khác nhau, mình chỉ cần thuận theo sự sắp xếp tự nhiên của Vũ trụ thì mọi chuyện đều sẽ thuận lợi.

Nếu có một đứa con thử cuộc sống
của chúng ta hạnh phúc lắm.

Không chỉ thế, chúng tôi cũng đồng nhất quan điểm: nếu quá trình nuôi con mà một trong hai người chúng tôi nảy sinh sự bất như ý với con thì người còn lại sẽ có trách nhiệm giúp đỡ và điều chỉnh người kia về con đường đúng. Chúng tôi hiểu sâu sắc một điều “con đến để làm một người bạn tâm linh, để giúp chúng tôi hoàn thiện chính mình chứ không phải để chúng tôi áp đặt những mong cầu của cá nhân mình lên con”.

Chúng tôi luôn nhắc nhau “giây phút không hạnh phúc bên con là giây phút nhắc nhở mình phải quay về nhìn nhận bản thân và điều chỉnh chính mình.”.

Nuôi con cũng như trồng cây

Khi nghe tôi chia sẻ điều này, vợ tôi nói cô ấy liên tưởng đến hình ảnh một gia đình với những tiếng cười trẻ thơ, những khoảnh khắc ba mẹ và con cái chăm sóc lẫn nhau khiến cô ấy cảm thấy vô cùng ấm áp và hoan hỉ trong lòng.

Và khi vợ tôi có bầu cả gia đình chúng tôi đã rất hân hoan, dường như chúng tôi có thể thông báo cho toàn thế giới biết đến một sự sống đang nảy mầm và lớn lên từng ngày bên chúng tôi.

Suốt quá trình mang thai chúng tôi đã tự hứa với nhau, chúng tôi nhất định sẽ chào đón đứa trẻ này trong hạnh phúc dù cho con đến với chúng tôi dưới hình hài hay thể trạng thế nào đi chăng nữa.

*Tại sao khi có con chúng ta
lại không HẠNH PHÚC?*

Trang sách này để ba mẹ lưu lại một kỷ niệm đáng nhớ nhất khi ba mẹ đồng hành cùng con lớn khôn. Đó có thể là những dòng lưu bút, những nét vẽ hoặc bức tranh/ ảnh dán thể hiện kỷ niệm đáng nhớ đó.

Mong cầu không vượt quá nguồn lực

Khi trồng cây

Tôi nhớ mãi lần mẹ tôi được một người bạn gửi tặng một giỏ xoài, quả nào quả nấy căng tròn, vàng ruộm, mùi thơm lừng, khi ăn vị quả ngọt đậm đà không thể nào quên. Quá ưng giống xoài quý, mẹ tôi giữ lại hạt xoài và mang ươm ở vườn sau nhà, mong ước một ngày sẽ có những trái xoài thơm, ngọt, căng tròn như thế.

Không phụ lòng mẹ tôi, ít lâu sau, hạt xoài nảy mầm và vươn lên xanh tốt theo năm tháng. Cuối cùng, cây xoài cũng đã ra hoa, đậu quả. Xoài chín, mùi quả thơm lừng thu hút đám chim, đám dơi về ăn quả rồi kêu chí chóc.

Mẹ tôi háo hức thu hoạch cho cả nhà cùng thưởng thức thành quả sau nhiều ngày tháng vun trồng. Ô, có điều gì đó không ổn! Trái xoài to, đẹp là thế nhưng vị lại nhạt quá!

Mẹ tôi chợt nhớ lại lúc trái mới đậu, ông Tư đầu xóm có nhắc mẹ tôi bón thêm phân cho cây để cây nuôi quả mà khi đó thấy cây vẫn xanh tốt, xum xuê, lại ý cây được trồng từ hạt của quả xoài ngọt đậm đà nên mẹ tôi đã bỏ qua lời khuyên đó.

Từ kinh nghiệm này mẹ tôi đã dạy tôi: Muốn cây ra trái ngọt, không chỉ cần giống quả ngọt mà còn cần sự chăm sóc, tác động đúng thời điểm để có kết quả như ý. Nếu y lại vào sự hoàn hảo của hạt giống mà coi nhẹ quá trình chăm bón cần thiết thì quả ngọt không thể có khi đến mùa. Kết quả luôn tương xứng với sự đầu tư của mình.

Nuôi con cũng như trồng cây

Vợ tôi rất tâm đắc với bài học này. Cô ấy nói việc nuôi con cũng giống như trồng cây, mình không thể đòi hỏi ở con một cách vô cớ.

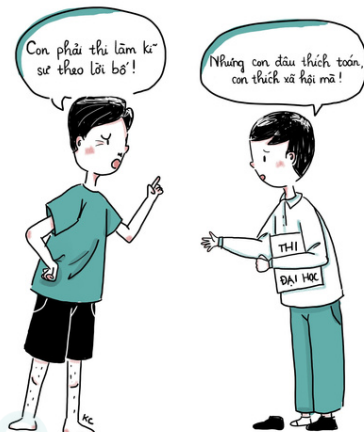
Ngoài những năng khiếu bẩm sinh được thừa hưởng từ ba mẹ thì con cũng thừa hưởng cả những điều không phải là thể mạnh từ ba mẹ. Nhưng, có bao nhiêu ba mẹ hiểu và chấp nhận được sự thật hiển nhiên này?

Theo quan sát của chúng tôi thì hầu hết các ba mẹ đều mong cầu ở con nhiều hơn khả năng mà con có, thậm chí là vượt quá cả những nguồn lực mà ba mẹ tạo dựng cho con.

- Con chỉ học giỏi văn thì ba mẹ muốn con phải giỏi cả toán, giỏi cả các môn khác.
- Con vốn chỉ thích vẽ ta lại mong con cũng yêu thích đánh đàn.
- Con mới tập được một bài piano, ba mẹ đã mơ con trở thành nghệ sĩ nổi tiếng.
- Con là một người hướng nội, ta mong con hoạt bát, sôi nổi, làm chủ đám đông...
- Cha mẹ không hiểu rõ điểm mạnh, điểm yếu và mơ ước của con nhưng lại quyết định con sẽ theo học ngành này, ngành kia.
- Chúng ta bắt con “gánh vác” ước mơ chưa đạt được của mình.

Còn nhiều nhiều nữa những mong cầu như thế - những mong cầu vô hạn trong nguồn lực hữu hạn.

Con cái của chúng ta có thể hạnh phúc khi mang theo những gánh nặng từ mong cầu của cha mẹ mà lớn lên hay không?

**Nuôi con nếu có mong cầu
Vượt ngoài nguồn lực, mang sầu ai ơi.
Lặng yên nghe lấy đôi lời
Cây nào quả ấy lẽ đời xưa nay
Vun bồi nguồn lực trong tay
Trao con cơ hội mai này bay xa.**

**Đã bao giờ ba mẹ mong muốn điều gì đó ở con mà con không đáp ứng được?
Cảm xúc và phản ứng của ba mẹ khi đó như thế nào?**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Thấu hiểu

Khi trồng cây

Ngày tôi còn nhỏ cô tôi sống cùng gia đình tôi. Là con gái nên cô tôi rất lãng mạn, cô yêu thích các loại hoa nhưng vì bận chuyện học hành nên tôi không thấy cô trồng hoa bao giờ, cô chỉ ra ngắm nghía vườn hoa của ba mẹ tôi thôi.

Lần đó, không nhớ nhân dịp gì mà tôi thấy cô mang về một cây hướng dương và một cây hoa lan. Tôi thấy cô nâng niu và hoan hỉ lắm.

Phải công nhận, cô tôi đã không làm thì thôi chứ đã bắt tay vào làm rồi thì chuyện gì cũng sẽ tươm tất. Cô cẩn thận nhờ bố tôi hướng dẫn những kiến thức cần thiết để chăm sóc hai loại cây này. Khi biết cây hoa hướng dương cần nhiều ánh nắng và cây hoa lan cần bóng râm cô đã chuẩn bị những không gian thích hợp nhất cho chúng. Cô ghi nhớ đặc tính của mỗi cây và biết chúng cần gì để đáp ứng nhu cầu giúp chúng phát triển tốt nhất, chứ không phải chỉ trồng cho nó vui.

Nhờ cách chăm sóc thấu đáo và hiểu biết của cô tôi mà chỉ sau gần ba tháng, cả cây hướng dương dương và cây lan đã lấp ló những nụ hoa be bé xinh xinh nhìn rất đáng yêu.

Nuôi con cũng như trồng cây

Nghe tôi kể vợ tôi đã nói thế này: trẻ con cũng như những cái cây vậy, mỗi đứa trẻ lại có tính cách và những sở thích khác nhau. Làm ba mẹ chúng ta cần thấu hiểu đứa trẻ của mình, cần dành thời gian chăm sóc và quan sát con để hiểu tâm sinh lý của con qua từng độ tuổi khác nhau. Việc học hỏi và vun bồi kiến thức để trở thành một người ba người mẹ hiểu biết là rất quan trọng.

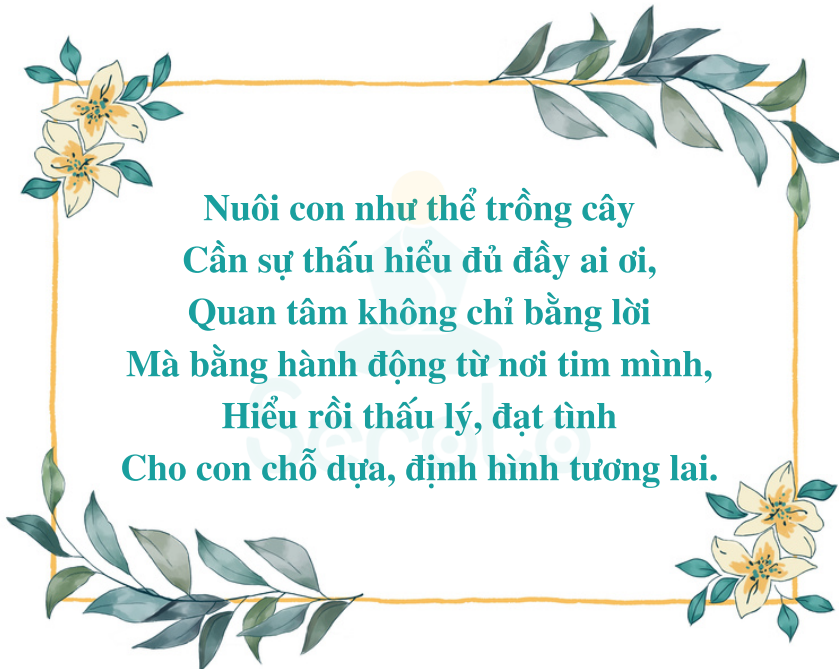
Nếu như không thấu hiểu tâm lý của trẻ, ba mẹ sẽ gặp phải rất nhiều khó khăn trong quá trình giáo dục và định hướng phát triển cho trẻ.

Trên thực tế, mỗi đứa trẻ ở từng giai đoạn của cuộc đời thì sẽ có những biến đổi nhất định. Vì thế, việc hiểu con, biết con cần gì, phát triển tâm lý ra sao chính là bước đầu tiên giúp ba mẹ gần gũi với con hơn.

Không những thế, mỗi ngày ta cần hỏi han, trò chuyện, quan sát, lắng nghe, cảm nhận, v.v... để biết về con nhiều hơn, bởi mỗi ngày con lớn lên là mỗi ngày con có những cảm xúc và tâm lý khác nhau rất cần được ba mẹ thấu hiểu, sẻ chia và đồng hành.

Sự phát triển tâm lý trẻ em trong giai đoạn từ sơ sinh đến khi vị thành niên đóng vai trò nền tảng làm nên nhân cách của trẻ trong suốt cuộc đời. Vì vậy, bên cạnh việc cho trẻ một nền tảng thể chất tốt, ba mẹ hãy cố gắng dành thời gian và tâm huyết cho con để thấu hiểu, định hướng con.

**Nuôi con như thể trồng cây
Cần sự thấu hiểu đủ đầy ai ơi,
Quan tâm không chỉ bằng lời
Mà bằng hành động từ nơi tim mình,
Hiểu rồi thấu lý, đạt tình
Cho con chỗ dựa, định hình tương lai.**

Ba mẹ hãy kể ra những việc mà ba mẹ đã làm để kết nối và thấu hiểu bạn nhỏ trong gia đình.

Có kỷ niệm đáng nhớ nào ba mẹ muốn kể ở đây không?

(có thể minh họa bằng tranh vẽ hoặc bức hình kỷ niệm)

The form is a rectangular template with a yellow border. Inside the border, there are several horizontal dashed lines for writing. The corners are decorated with illustrations of yellow flowers and green leaves. A faint watermark of a person sitting in a meditative pose with the word 'Seroto' is visible in the background.

Chăm sóc trong thời hạn nhất định

Khi trồng cây

Cạnh gia đình tôi là gia đình nhà An bạn học cùng lớp với tôi. Vườn nhà chúng tôi luôn rợp bóng cây xanh do cả hai ông bố đều rất thích trồng cây. Khi chúng tôi vào cấp 3, hai ông bố rủ nhau đi mua giống nhãn loại đặc biệt về trồng trong vườn nhà để kỷ niệm ngày chúng tôi chuyển cấp và giao nhiệm vụ chăm sóc hai cây nhãn này cho chúng tôi.

Những ngày đầu khi cây còn non, chúng tôi đều chăm sóc cây cẩn thận lắm. Hai đứa đóng một chiếc cọc tre bên cạnh làm điểm tựa an toàn cho cây rồi tưới nước, bón đạm phù hợp với nhu cầu sinh trưởng của cây theo hướng dẫn của những ông bố.

Chả mấy chốc, hai cây nhãn đã cao bằng đầu người. Bố nhắc tôi không cần chăm bón như trước và nên tháo chiếc cọc tre để cây được tự do vươn cao đón nắng. Tôi nghe lời bố và làm theo. Ngược lại, An thì cho rằng cây còn non nên vẫn tưới nước đều đặn và giữ nguyên chiếc cọc tre buộc thân cây nhãn lại, vì An sợ nếu có gió bão thì cây sẽ bị gãy đổ mất dù bố An cũng đã hướng dẫn An như những gì bố tôi nói.

Một thời gian sau, thật lạ là hai cây nhãn có sự phát triển hoàn toàn khác nhau. Trong khi cây nhãn của tôi vươn thẳng cao lớn và ra hoa trái xum xuê, tỏa bóng mát rộng một góc vườn thì cây nhãn của An không thấy đơm hoa kết quả, vẫn thấp lùn và nghiêng vẹo do bị chiếc cọc tre hãm lại, không được tháo ra đúng lúc.

Lúc này, An nhận ra cái cây bị như vậy là do lỗi của mình. An chia sẻ với tôi là cậu ấy thấy hối tiếc và hiểu ra rằng việc mình lo lắng, chăm sóc những tưởng mong tốt cho cái cây nhưng thực ra chính cách chăm sóc không phù hợp đã làm hại cái cây.

Nuôi con cũng như trồng cây

Đây là bài học mà vợ tôi thống nhất từ đầu với tôi khi áp dụng vào dạy con. Cô ấy biết từng độ tuổi con có thể làm được gì và chúng tôi cần tin tưởng con ra sao. Nhờ đó mà con gái tôi từ nhỏ đã rất tự lập, khéo léo, có thể làm được nhiều việc phù hợp với mình mà không cần giúp sự giúp đỡ của bố mẹ.

Cũng giống như trồng cây, nếu con đã lớn mà cha mẹ vẫn cứ cố gắng bao bọc, đáp ứng mọi yêu cầu của con rồi cho rằng điều đó sẽ tốt cho con, là chúng ta đang vô tình tước đoạt khả năng tự lập của con mà không hay biết.

Trong mắt phần lớn các bậc cha mẹ thì con của mình luôn bé bỏng và “nó còn nhỏ lắm, có biết gì đâu”. Từ đó, chúng ta có tâm lý bao bọc con, lo cho con mọi thứ từ A-Z kể cả khi con đã 15-17 tuổi, cái tuổi hoàn toàn có thể tự lập được. Chúng ta tranh mất quyền được làm và quyền tự quyết định của con với đủ nỗi sợ: sợ con không làm được, sợ con đau, sợ con khổ v.v..

Với tâm lý đó, chúng ta đang tạo ra những đứa trẻ có tính ỷ lại, nhút nhát, hay sợ hãi, không dám làm và không dám đương đầu với khó khăn, thử thách.

Vì thiếu niềm tin với con nên ta đã không nhận ra hoặc không chịu nhận ra, rằng con đã lớn và hoàn toàn có thể tự làm được. Và ta vẫn thường biện hộ rằng những gì mình làm chỉ mong tốt cho con, nhưng thực ra ta chỉ đang thỏa mãn những mong cầu chủ quan của chính mình và áp đặt điều đó lên con.

Để con trở thành những đứa trẻ mạnh mẽ và tự lập, hãy tin tưởng con, hướng dẫn con, trao cho con quyền được tự quyết định và tự chịu trách nhiệm với việc làm của con. Khi con đã lớn, việc của chúng ta chỉ là đồng hành, định hướng và hỗ trợ khi con cần.

Hãy tin tưởng và trao quyền cho con.

**Nuôi con như thể trồng cây
Muốn con khôn lớn mai này thành công
Mẹ cha nên nhớ nằm lòng
Tuổi nào con trẻ rời vòng tay ta
Để con học cách bay xa
Độc lập, tự chủ, con là chính con.**

Ghi lại những dấu mốc mà ba mẹ nhớ được mỗi khi bạn nhỏ nhà mình tự làm được một việc nào đó phù hợp hoặc vượt trên lứa tuổi của mình (tính từ khi sơ sinh).
Cảm xúc của ba mẹ khi ghi chép lại những dấu mốc này là gì?

The image shows a decorative template for a journal or notebook. It features a central rectangular area with a yellow border and horizontal dashed lines for writing. The corners are decorated with illustrations of yellow lilies and green leaves. A faint watermark of a person sitting in a meditative pose with the word 'Seroto' is visible in the background.

Nguồn lực phù hợp mục tiêu

Khi trồng cây

Ở quê tôi, Tết hàng năm đều có hội Chợ cây để mọi người mua cây về trồng lấy lộc, năm đó bố tôi mua về một loại cây kiểng rất lạ mà tôi không biết tên.

Tôi thấy bố mình chăm chút cây cẩn thận lắm, giống như mẹ chăm sóc anh em tôi trước đây vậy, nhất là thời gian đầu khi bố mới mua cây về, lúc đó cây còn rất nhỏ. Bên cạnh việc tưới nước, bắt sâu cho cây, ngày ngày bố còn dành khá nhiều thời gian để uốn cành, tỉa lá cho cây một cách kiên nhẫn và tỉ mỉ.

Bẵng đi một thời gian, tôi vô cùng bất ngờ khi cái cây ngày nào nay đã có một hình dáng rất lạ và đẹp mắt. Nó được tạo hình uốn lượn theo từng tán cây trông vô cùng nghệ thuật. Tôi tò mò hỏi bố tôi làm thế nào mà có thể tạo ra một tác phẩm đẹp đến như vậy?

Ông trả lời: “Với các loại cây kiểng, nếu muốn cây tạo được dáng đẹp thì phải đầu tư rất nhiều công sức để chăm sóc và uốn cây từ nhỏ, kiên trì mỗi ngày chỉnh dáng cho cây. Ngoài ra cần tỉa lá, tỉa cành thì cây mới có thể có được tạo hình như con mong muốn. Nếu con để mặc cho cây tự lớn mà không quan tâm, không đầu tư công sức thì cây sẽ mọc lên một cách tự do và không phát huy được hết vẻ đẹp của mình.”

Nuôi con cũng như trồng cây

Đây cũng là bài học mà vợ chồng tôi cảm thấy rất thấm thía. Giống như trồng cây, khi nuôi dạy con, các cha mẹ cần hiểu con, xác định rõ và chuẩn bị các nguồn lực phù hợp với mục tiêu đặt ra cho con. Mục tiêu càng cao thì cần nguồn lực càng lớn.

Chẳng hạn, nếu cha mẹ và con đặt mục tiêu chỉ cần con biết bơi để đảm bảo kỹ năng sinh tồn thì con chỉ cần học bơi trong vài buổi đến khi biết bơi là được. Nhưng nếu con muốn trở thành vận động viên bơi lội, tham gia các cuộc thi và đoạt giải cao thì con cần được học bơi và tập luyện trong nhiều năm, cần cha mẹ đồng hành và cổ vũ, cần được thầy giỏi dẫn dắt, cần có môi trường phù hợp để con rèn luyện.

Vì vậy, khi đặt mục tiêu con trở thành một đứa trẻ phát triển toàn diện thì cha mẹ không thể chỉ dạy con theo quán tính, theo bản năng giới hạn của mình. Chúng ta không thể ngày ngày lao vào công việc, bỏ con lại cho ông bà hoặc cho người giúp việc chăm sóc, để rồi mong con phải giỏi như “con nhà người ta”. Chúng ta không thể chỉ mãi mê với chiếc điện thoại mỗi khi về nhà, để con thoải mái xem tivi, điện thoại rồi mong con ham đọc sách, không ham mê thiết bị điện tử...

Bên cạnh những tố chất sẵn có trong con, cha mẹ cũng cần chuẩn bị nguồn lực phù hợp cho con khi hướng con đạt tới một mục tiêu cụ thể. Trong đó, nguồn lực mà con cần nhất từ cha mẹ chính là sự đồng hành, động viên và khích lệ con. Đồng thời, cha mẹ cũng cần trang bị kiến thức cho chính bản thân mình để có thể hỗ trợ, định hướng và tạo cho con có một môi trường tốt để rèn luyện và phát huy được tối đa khả năng của mình.

Nếu muốn kết quả luôn là
Mục tiêu ta đã đề ra ban đầu
Thì ta hãy ngẫm thật sâu
Ta đã thực sự bắt đầu từ nhân?
Là những nguồn lực ta cần
Vun bồi cho xứng với tầm mục tiêu.

**Ba mẹ hãy liệt kê ra những mục tiêu mà cả nhà đã cùng nhau xây dựng.
Với từng mục tiêu hãy kiểm tra xem nhà mình đã đầu tư vào nguồn lực đủ để đạt được
mục tiêu hay chưa?**

The worksheet is designed for parents to list family goals and the resources invested in them. It consists of a central rectangular area with a yellow border and horizontal dashed lines for writing. The area is decorated with illustrations of yellow flowers and green leaves in the corners. A faint watermark of a person sitting in a meditative pose with the word 'Seroto' is visible in the background.

Kiên trì uốn nắn từ lúc non

Khi trồng cây

Ngắm nhìn những chậu cây bố đã tạo hình rất đẹp tôi cũng thấy ham. Một lần, tôi ngỏ lời rủ bố thi xem ai uốn cây kiểng đẹp hơn.

Với tinh thần phấn khích, tôi ra vườn đào một cây to, khỏe, trồng vào chậu rồi uốn uốn, nắn nắn theo ý thích của mình.

Bố cũng chọn một cây, nhưng là cây non. Bố buộc thép vào từng nhánh cây rồi tạo thế thật đẹp, ngày nào cũng thấy bố ngắm nghía cái cây, tỉa lá uốn cành.

Đến ngày kết thúc bài thi của hai bố con: Cây của tôi không ra hình gì, còn cây của bố lại khỏe khoắn và dáng rất đẹp.

Tôi mang theo một chút tâm lý thất vọng và thắc mắc với bố: “Bố ơi! Sao cây của con khỏe, nhiều cành to; ngày nào con cũng ra uốn nắn một chút, thế mà dáng cây không theo ý con ạ?”

Bố mỉm cười nói: “Con chăm cây rất tốt, nhưng con chưa hiểu quy tắc uốn cây. Bố chọn một cây non để uốn vì cây non rất mềm, dễ uốn và không bị gãy. Ngày nào bố cũng phải xem cây phát triển thế nào, có cành nào vượt ra khỏi khuôn phải tỉa đi không? Mỗi ngày phần ngọn vươn ra bố sẽ buộc thêm thép và uốn cành theo thế của cây. Đó là lý do cái cây của bố có được dáng như bố muốn. Trồng cây kiểng con phải kiên trì, quan sát cây tỉ mỉ, dành tình cảm cho cái cây. Khi uốn cây, con phải luôn vui vẻ, thư giãn cùng cây, con sẽ có một cái cây đẹp của riêng con.”

Cây kiểng đẹp vì được chủ động uốn nắn từ nhỏ. Khi uốn cây kiểng tâm ta thanh thản, thư giãn từng phút giây và chờ kết quả khi nào nó đến là đến.

Nuôi con cũng như trồng cây

Vợ chồng tôi quan sát và thấy rất nhiều ba mẹ đã từng đặt cho mình những câu hỏi như: Tại sao nhắc mãi mà con không thay đổi? Tại sao lại cảm thấy bất lực và mệt mỏi trong quá trình dạy con?

Thực tế, nếu chúng ta muốn giúp con tự đi trên chính đôi chân của mình, ba mẹ hãy cùng đồng hành với con, giúp con hiểu được những điều đúng ngay từ lúc con bắt đầu khởi sinh hành vi.

Ở độ tuổi từ khi sinh ra đến 7 tuổi là quãng thời gian tuyệt vời nhất để những đứa trẻ tiếp thu kiến thức và kĩ năng từ môi trường xung quanh. Chúng học cách người khác nói, học cách người khác ứng xử. Những thứ mà trẻ học được sẽ dần hình thành thói quen và theo trẻ trong suốt cuộc đời sau này.

Đây cũng là trải nghiệm từ quá trình nuôi dạy con của vợ chồng tôi.

Ba mẹ cần tận dụng quãng thời gian tuyệt vời - khi con còn nhỏ như những mầm cây để dạy dỗ và chỉ bảo cho con, để con có thể phát triển là phiên bản hoàn hảo nhất của chính con.

Ba mẹ nên dành thời gian, tình yêu thương và lòng kiên trì với những đứa con của mình và chờ một ngày mai hoa nở nhé!

**Kiên trì từ lúc còn non
Đưa từng nhánh nhỏ, nhánh con thẳng hàng
Bao nhiêu vất vả chẳng màng
Chỉ mong cây lớn, cây càng tỏa hương
Ai ơi nhớ hãy làm gương
Vừa kham vừa nhẫn, tình thương đong đầy.**

Ba mẹ hãy ghi xuống một hoạt động mà mình đã kiên nhẫn gieo cho con từ khi con còn nhỏ và bây giờ đã trở thành một thói quen tốt của con.

The worksheet is designed for parents to record a habit they have instilled in their child. It includes a central writing area with horizontal dashed lines. The page is decorated with illustrations of yellow flowers and green leaves in the corners. A faint watermark of a person sitting in a meditative pose with the word 'Seroto' is visible in the background.

Chăm sóc vừa đủ

Khi trồng cây

Ngày đó, ở cuối xóm chúng tôi là nhà cô chú Tư. Nhà cô chú ấy có một vườn hoa rất đẹp. Cứ vào vụ Tết, khu vườn ấy trở nên rực rỡ với đủ các sắc màu: nào hồng đỏ thắm, nào cúc vàng tươi, thược dược như nhung, violet tím biếc... Ai cũng mong cho thời tiết thuận hòa, để vườn hoa của cô chú nở đúng dịp Tết, bà con mua về cắm đón xuân.

Hàng ngày, lũ trẻ chúng tôi thường đi chơi ngang qua nhà cô chú, tôi thấy hai cô chú ấy, người thì tưới nước, người thì bón phân, nhổ cỏ,... làm việc chăm chỉ, không ngơi tay, thỉnh thoảng tôi cũng ghé vào hỏi thăm cô chú. Một lần, tôi quan sát thấy chú đi tưới cây trong vườn nhưng không phải cây nào cũng được tưới nước giống nhau. Tôi tò mò hỏi chú: “Chú Tư ơi, sao cây thược dược được chú tưới nhiều nước thế, mà cây hoa cúc thì chú lại không tưới?”

Chú Tư cười nói: “Có muốn làm nông dân như chú không? Đi theo chú”. Rồi chú Tư đưa tôi đi khắp khu vườn, vừa đi chú vừa giải thích: “Muốn chăm sóc cây con phải hiểu từng giống cây: cây thược dược là giống thân rễ nên nó cần lượng nước nhiều khác với cúc hay hướng dương là loài thân thảo. Ngoài ra, con còn phải xem thời tiết hôm đó nắng nóng, hanh khô hay mưa phùn... mà điều chỉnh, tưới nhiều quá cây sẽ bị úng, còn tưới không đủ cây sẽ héo úa. Rõ chưa?”

Wow, mới chỉ việc tưới nước cho cây mà cũng cần kiến thức, kinh nghiệm, kỳ công và tỉ mỉ như vậy. Bảo sao vườn nhà chú Tư luôn được bà con quanh đây tin nhiệm tìm đến mua hoa.

Nuôi con cũng như trồng cây

Khi nuôi dạy con, ba mẹ cũng cần thấu hiểu con của mình, biết được năng lực, điểm mạnh, điểm yếu của con để vun bồi cho con, giúp con phát triển, trưởng thành một cách vững vàng, phù hợp với con nhất. Vợ tôi thực sự đã áp dụng hiệu quả bài học này trong quá trình nuôi dạy cô gái nhỏ nhà chúng tôi

Theo quy luật của vũ trụ cái gì nhiều cũng không tốt. Sự chăm sóc của ba mẹ với con cái cũng vậy: Khi con còn bé, con rất cần ba mẹ chăm lo từ miếng ăn, giấc ngủ, từng bước đi đầu tiên... Theo thời gian, các con ngày một lớn, con cần ba mẹ cho con một không gian lớn hơn, con cần những cơ hội để trải nghiệm, học hỏi và trưởng thành. Ngược lại, nếu ba mẹ không quan tâm đến con, không cung cấp nhu cầu tối thiểu mà con cần như: nơi ở, sự an toàn, tình yêu thương... thì đứa trẻ đó cũng không thể lớn lên một cách bình thường hay khỏe mạnh cả về thể chất và tinh thần.

Và, để con có thể phát triển lành mạnh, đúng tiến trình thì ba mẹ chính là người cần phải biết trước lộ trình phát triển của con mình và từng bước, từng bước giúp con đi trên con đường của con một cách chủ động.

Vậy, ba mẹ đã có lộ trình đó chưa?

**Trồng cây xin nhớ điều này
Chăm sóc vừa đủ giúp cây vững bền,
Nuôi con ta cũng đừng quên
Con cần cơ hội để thêm trưởng thành,
Bởi vì con sẽ lớn nhanh
Khi được tin tưởng con thành công hơn.**

**Ba mẹ hãy liệt kê những điểm mạnh mà bạn nhỏ nhà mình đang sở hữu.
Ba mẹ đã giúp con phát huy những điểm mạnh này như thế nào?**

The worksheet is designed for parents to list their child's strengths and how they are being nurtured. It includes a central area with horizontal lines for writing, a faint 'Seroto' watermark, and decorative floral elements in the corners.

Môi trường quyết định

Khi trồng cây

Tôi kể cho vợ nghe kỷ niệm một lần được nghỉ học, tôi rủ An sang nhà chú Tư chơi. Thấy chú ấy đang chăm những khóm hoa rất đẹp, An tò mò hỏi: “Làm sao để trồng được nhiều khóm hoa đẹp rực rỡ xinh tươi vậy chú?”. Chú Tư vốn hiền lành, dễ gần, lại có nhiều kinh nghiệm trồng cây nên chú vừa làm vừa giải thích cặn kẽ: “Môi trường là yếu tố quyết định đó cháu!”

An ngạc nhiên thắc mắc: “Cụ thể là những yếu tố nào ạ?”

Chú Tư cười hiền đáp: “Môi trường là tất cả các nhân tố xung quanh, có tác động trực tiếp hoặc gián tiếp đến sự sinh trưởng và phát triển của cây, bao gồm các nhân tố vô sinh như đất, nước, ánh sáng, nhiệt độ, độ ẩm... và các nhân tố hữu sinh như người trồng và các sinh vật khác xung quanh.”

An nghe thế thì rất ngạc nhiên: “Wow, lần đầu tiên cháu biết tới những khái niệm rộng lớn như vậy. Còn gì nữa không ạ?”

Chú Tư rất kiên nhẫn giải thích tiếp: “Mỗi loài cây có đặc điểm sinh trưởng khác nhau.

Ví dụ: Hướng Dương ưa nhiệt độ ấm, đất tơi xốp, sợ ngập úng. Cây có thể trồng trong chậu, hàng năm vào tháng 4 đem cây ra ngoài nơi thoáng gió. Tưới nước bình thường không nên tưới nhiều nước. Đến mùa hè nóng cây bước vào ngủ nghỉ, nên đưa cây vào nhà bệ cây. Mùa thu là mùa ra hoa cần kết hợp tưới nước bón đạm.”

An ô lên thích thú, bây giờ thì An mới hiểu vì sao những cái cây mà chú Tư chăm sóc lại khỏe mạnh và nở hoa rực rỡ như vậy. Hóa ra, bí kíp là chú luôn chủ động tạo môi trường thuận lợi và phù hợp cho cây.

Nuôi con cũng như trồng cây

Nghe xong câu chuyện này vợ tôi đã đề nghị tôi cùng thảo luận về môi trường mà con chúng tôi có thể chịu ảnh hưởng.

Chúng tôi đồng ý rằng, môi trường của con là tất cả những yếu tố có tác động trực tiếp hoặc gián tiếp đến con từ gia đình đến người thân, từ hàng xóm đến nhà trường, từ sách vở đến các thiết bị công nghệ và rất nhiều yếu tố khác. Tất cả những gì con nhìn, con nghe, con cảm nhận đều tác động đến con. Trong từng giây từng phút, môi trường đều tác động đến con.

Vậy làm sao để chúng tôi cũng như các ba mẹ có thể tạo được môi trường thuận lợi nhất cho sự phát triển nhân cách, tâm hồn cũng như trí tuệ của con?

Thật may mắn, chúng ta hoàn toàn có thể chủ động xây dựng được môi trường tốt nhất cho con. Môi trường quan trọng nhất là trong gia đình và trường học vì thế cha mẹ cần tạo ra môi trường phù hợp cho con. Đó chính là môi trường tam bảo, gồm: Thầy hiền trí, Tủ sách hay và Nhóm bạn tốt. Môi trường ấy sẽ giúp con vun bồi Đạo đức - Trí tuệ - Nghị lực cho từng bước chân nhỏ của con.

Và, chúng ta – những người làm ba làm mẹ vừa là thầy hiền trí vừa là người bạn thân đầu tiên của con, chúng ta cũng là nguồn cung cấp những quyển sách hay đầu tiên cho con. Vì vậy từng giây phút ta sống bên con là ta đang đồng hành cùng con, ta là người hướng con tìm đến môi trường tam bảo để được soi sáng, dẫn đường, giúp con có động lực và khao khát sống với những điều TỬ TẾ - TỐT ĐẸP.

Môi trường con sống mỗi ngày
Mẹ cha có hiểu có hay không nào.
Con cần bạn tốt ra sao?
Cần thầy hiền trí, sách nào con nên?
Tạo môi trường sống vững bền
Cha mẹ định hướng con thêm trưởng thành.

Ba mẹ có biết câu chuyện 3 lần mẹ Mạnh Tử chuyển nhà vì con không? (Nếu chưa biết ba mẹ có thể tìm hiểu thêm). Hãy chia sẻ việc ba mẹ đã chủ động tạo môi trường sống cho bạn nhỏ nhà mình như thế nào nhé!

Chịu trách nhiệm 100%

Khi trồng cây

Nhắc đến việc trồng cây không thể không kể về một kỷ niệm đáng nhớ của ông ngoại tôi. Ông tôi là dân chơi lan chuyên nghiệp, năm đó ông chăm chút mấy giò Lan Hồ điệp và mong ngóng đến Tết sẽ nở hoa. Với ông việc có những nhành lan bung nở trong vườn không chỉ vui mắt mà còn có thêm may mắn cho gia đình. Nhưng, lan không phải là giống cây dễ chăm sóc, vì thế, ông luôn chú tâm từng chút một để đảm bảo cây đủ ánh sáng, nhiệt độ mát mẻ, tưới nước, bón phân vừa đủ với nhu cầu của lan.

Tôi nhớ lần đó ông dự tính đi xa mười ngày để đến chơi với gia đình tôi nên ông đã lắp đặt hệ thống tưới phun tự động, giữ ẩm và làm mát cho cả vườn lan để ông yên tâm khi xa nhà.

Mình sẽ chăm sóc cái cây này thật tốt!

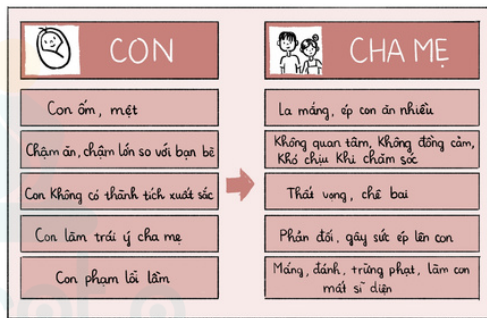
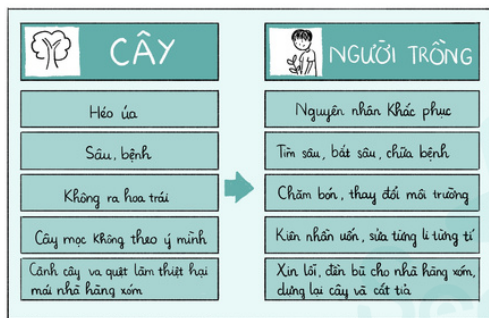
Trở về nhà sau chuyến đi vui vẻ, việc đầu tiên ông làm là ra thăm vườn lan. Trong không khí dịu mát, ông ngắm nhìn các khóm cây xanh tươi, một vài cái lá ngả màu vàng, mấy chồi lá non đang nhú, làm lòng ông phấn khởi. Đột nhiên, ông phát hiện ra một giò lan Hồ điệp bị cắn nham nhở, nhìn vết cắn ông đoán ngay là vết răng chuột.

Càng tiếc và thương cái cây yêu quý nhất của mình bao nhiêu ông càng giận con chuột kia bấy nhiêu. Nhưng khi nghĩ sâu hơn, ông biết rằng chú chuột kia không có lỗi mà lỗi là ở ông vì đã không lường trước việc này trước khi đi, không chuẩn bị cho cây một môi trường an toàn nhất có thể. Đây cũng là một bài học cho ông.

Khi nhận hết trách nhiệm về mình, ông bỗng cảm thấy nhẹ nhàng, vui vẻ và tập trung chăm sóc cái cây yêu quý của mình vì ông biết nếu ông dành thời gian cho cây và che chắn cẩn thận thì cây Lan Hồ điệp của ông chắc chắn cũng sẽ ra hoa mùa Tết này.

Nuôi con cũng như trồng cây

Khi cây bị sâu, héo, không khỏe mạnh, chúng ta sẽ không nổi giận với cây, không thất vọng với cây mà chúng ta nhận hoàn toàn 100% trách nhiệm về phía mình. Còn với con thì sao?

Trồng cây đòi hỏi người chăm sóc phải có một tình yêu đủ lớn và trồng Người càng đòi hỏi một tình yêu to lớn hơn. Chỉ khi ba mẹ chịu trách nhiệm 100% về tất cả những suy nghĩ, lời nói, hành động của mình đối với con thì con mới trở thành người có trách nhiệm như chúng ta mong đợi.

**Nhìn cây sữa đất ai ơi
Đó là chân lý muôn đời ta hay
Vậy mà ta lạ lắm thay
Lại đẩy trách nhiệm vào tay con mình
Từ nay thôi sống vô mình
Con chỉ là quả, chính mình - nguyên nhân.**

Ba mẹ hãy ghi xuống một kỷ niệm mà ba mẹ nhớ nhất khi bạn nhỏ nhà mình có sự phản ứng chưa tích cực. Cảm xúc của ba mẹ lúc đó là gì và cách xử lý tình huống của ba mẹ khi đó như thế nào?

The form is a rectangular template with a yellow border. Inside the border, there are several horizontal dashed lines for writing. The corners are decorated with illustrations of yellow lilies and green leaves. A faint watermark of a person sitting in a meditative pose with the word "Seroto" is visible in the background.

Chủ động để có kết quả tốt

Khi trồng cây

Ba tôi nổi tiếng khắp vùng với khả năng trồng đào, người ta gọi ông là “Vua đào” vì ông có biệt tài điều khiển đào Thất Thốn (giống đào tiến Vua, sai hoa, cánh dày, đỏ như nhung) nở đúng vào dịp Tết, bất kể thời tiết năm đó giá rét hay nồm ẩm.

Ba kể là từ nhỏ, ba đã phụ ông bà chăm đào nên tình yêu với loài cây đặc biệt này cũng bắt đầu từ đó. Bao nhiêu lần thất bại, bao nhiêu người can ngăn, khuyên ba bỏ nghề, nhưng ba tôi vẫn quyết tâm đi tìm bằng được cách chăm sóc phù hợp với giống đào quý ấy.

Ba miệt mài đi tìm các nghệ nhân cao tuổi khắp cả nước để học hỏi kinh nghiệm. Khi trở về, ba chủ động thử nghiệm các cách lai tạo, ghép cành, kết hợp đan xen giữa các thủ thuật truyền thống như khoan thân, tuốt lá với công nghệ mới.

Cuối cùng ba cũng “chạm” được bí quyết thành công. Giờ đây, ba có thể khiến đào Thất Thốn nở đúng từng ngày!

Nhìn ánh mắt lấp lánh của ba khi ngắm nghía những gốc đào xù xì, tôi cảm nhận tình yêu của ba nồng hậu như sắc màu đỏ thắm của hoa, xua tan cái giá lạnh của đất trời lúc giao mùa.

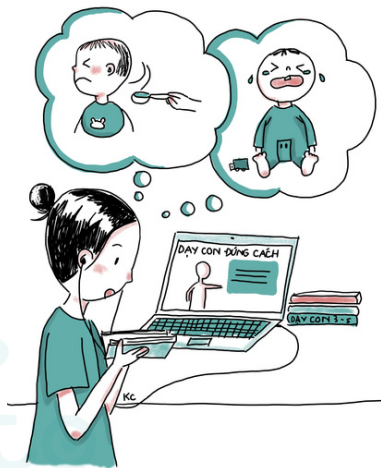

Nuôi con cũng như trồng cây

Vợ chồng tôi hiểu rằng, mỗi ba mẹ là một nghệ nhân, mỗi đứa con như một loài cây. Ba mẹ nuôi dạy con bằng tình yêu thương đầy trí tuệ sẽ luôn chủ động tìm tòi, học hỏi và áp dụng các phương pháp giáo dục linh hoạt giúp con trưởng thành. Từ đó, mỗi đứa trẻ được nuôi nấng, dưỡng dục công phu sẽ trở thành một loài hoa đẹp, loài hoa quý, làm đẹp cho đời bằng hương sắc riêng của mình, đóng góp cho đời những giá trị riêng như chính sứ mệnh của con khi được gửi đến thế giới này.

Nếu con chưa được như mong muốn của mình, có phải vì:

- Ba mẹ chưa đủ niềm tin và tình yêu dành cho con?
- Ba mẹ chưa chủ động tạo môi trường để con phát huy?
- Ba mẹ chưa tìm ra phương pháp giáo dục phù hợp với con?
- Ba mẹ chưa hiểu rằng con đến với mình là để làm một người bạn?

Để giúp con trẻ sau này
Trở thành hoa quý hương bay khắp trời
Dốc lòng làm đẹp cho đời
Ba mẹ nhất định là nơi khởi nguồn
Giúp hạt giống tốt sẽ luôn
Nảy mầm, sinh trưởng, gặp muôn duyên lành.

Ba mẹ có biết bạn nhỏ nhà mình tiếp thu kiến thức hiệu quả nhất thông qua kênh nào trong 3 kênh: Kênh thị giác - Kênh thính giác - Kênh vận động?

Nếu biết thì ba mẹ đã chủ động áp dụng phương pháp giáo dục nào cho bạn nhỏ nhà mình?

Lời kết

Trẻ em như một mầm cây. Để cây trưởng thành, phát triển tốt, mầm cây cần sự vun trồng và chăm sóc hằng ngày của người trồng. Cũng như vậy, với con trẻ, để lớn khôn và trở thành những người hạnh phúc, những công dân có ích, con cần sự chăm sóc, giáo dục và đồng hành của ba mẹ trên mỗi chặng đường.

Nuôi dạy con trẻ là cả một quá trình, ví tựa như chăm sóc một cái cây. Ở nơi đó, ba mẹ là những bậc nghệ nhân luôn luôn lắng nghe, luôn luôn thấu hiểu. Ở nơi đó, con cái là những cái cây được chăm sóc bằng tất cả tình yêu thương với trí tuệ soi đường.

Thuận theo vũ trụ, ba mẹ sẽ nuôi dạy con trong bình an và mỗi khoảnh khắc bên con đều là những phút giây hạnh phúc.

Ba mẹ ơi, nhớ nhé:

Lá vàng là bởi đất khô

Nhìn cây sửa đất, nhìn con sửa mình.

Bởi, mỗi đứa trẻ là một người thầy của ta, mỗi đứa trẻ là một tấm gương phản chiếu chính chúng ta - những người làm ba mẹ.

Vì một thế giới: Ba mẹ hạnh phúc, con trẻ rạng ngời!

NUÔI CON THUẬN THEO VŨ TRỤ

Nếu bàn về nguyên tắc
Nuôi dạy những đứa con
Bạn có thể học cách
Chăm cây khi còn non.

Luôn THUẬN THEO VŨ TRỤ
MONG CẦU KHÔNG QUÁ CAO
KHÔNG VƯỢT NGOÀI NGUỒN LỰC
Tâm sẽ chẳng hư hao.

Chăm cây dựa trên sự
THẤU HIỂU giống cây trồng
Để có được kết quả
Mà ta thường ước mong.

Nên muốn dạy trẻ nhỏ
Ta cũng phải rõ ràng
Sở thích, tâm sinh lý, ...
Không dạy trong hoang mang.

Cây chỉ cần CHĂM SÓC
Khi chưa đủ vững vàng
TRONG THỜI HẠN NHẤT ĐỊNH
Sau tự mình hiên ngang.

Nguyên tắc này phù hợp
Nếu áp vào dạy con
Trao quyền và tin tưởng
Đừng để con sống mòn.

Ba mẹ cũng cần biết
Xây dựng những MỤC TIÊU
Với NGUỒN LỰC PHÙ HỢP
Không mong cầu quá nhiều.

Muốn vậy ngay từ nhỏ
KIÊN TRÌ UỐN NẮN con
Như người chăm cây cảnh
Uốn nắn LÚC CÒN NON.

CHĂM SÓC cần VỪA ĐỦ
Không thiếu cũng chẳng thừa
Dũng cảm cho con được
Dãi dầu trong nắng mưa.

Như cây chịu tác động
Từ yếu tố môi trường
Con trẻ cũng như thế
Cần những người làm gương.

MÔI TRƯỜNG sống QUYẾT ĐỊNH
Tính cách và Hành vi
Cha mẹ cần hiểu rõ
Để điều chỉnh tức thì ...

Đó là cách CHỦ ĐỘNG
TẠO KẾT QUẢ TỐT và
Dám NHẬN LÃNH TRÁCH NHIỆM
Không ỷ y, lơ là.

Không đổ cho cây bệnh
Là do cây không ngoan
Không đổ cho con trẻ
Hư là do con gàn.

Tất cả đều xuất phát
Từ tay người chăm nom
Khéo tay cho quả ngọt
Dẫu méo cũng thành tròn.

ĐỒNG HÀNH CÙNG CHÚNG TÔI

Cộng đồng Dạy con trong Hạnh phúc là một dự án phi lợi nhuận của tổ chức Seroto Foundation. Cộng đồng ra đời vào tháng 12/2019 với mục đích tạo một không gian mở để các cha mẹ có thể giao lưu và học hỏi lẫn nhau liên quan tới vấn đề dạy con - Nơi các cha mẹ được chào đón, được hỗ trợ, được yêu thương, không phán xét.

Seroto Foundation là tổ chức giáo dục hoạt động không vì lợi nhuận với cam kết 100% lợi nhuận được chuyển về quỹ phát triển cộng đồng để phục vụ xã hội. Seroto mang sứ mệnh xây dựng nền giáo dục thực sự hạnh phúc dựa trên Trí tuệ và Tình yêu thương thuần khiết, thông qua phương pháp giáo dục tâm thức, khai vấn chữa lành, thực hành trí tuệ cảm xúc, xây dựng mô hình cộng đồng sống tỉnh thức và thuận tự nhiên.

“Đôi khi những điều bạn làm nho nhỏ có thể giúp thay đổi cả cuộc đời của người khác.”

Mời bạn cùng chúng tôi chung tay lan tỏa yêu thương, vì một cuộc sống tươi đẹp hơn.

QUỸ LAN TỎA HẠNH PHÚC SEROTO

Ngân hàng: TPHCM Sài Gòn Thương Tín (Sacombank)

Số tài khoản: 0200 9902 0769

Tên tài khoản: Công ty cổ phần doanh nghiệp xã hội Seroto

Nội dung chuyển tiền:

GIEOHAT + DUAN + SĐT + Họ tên (cá nhân hoặc tổ chức)

